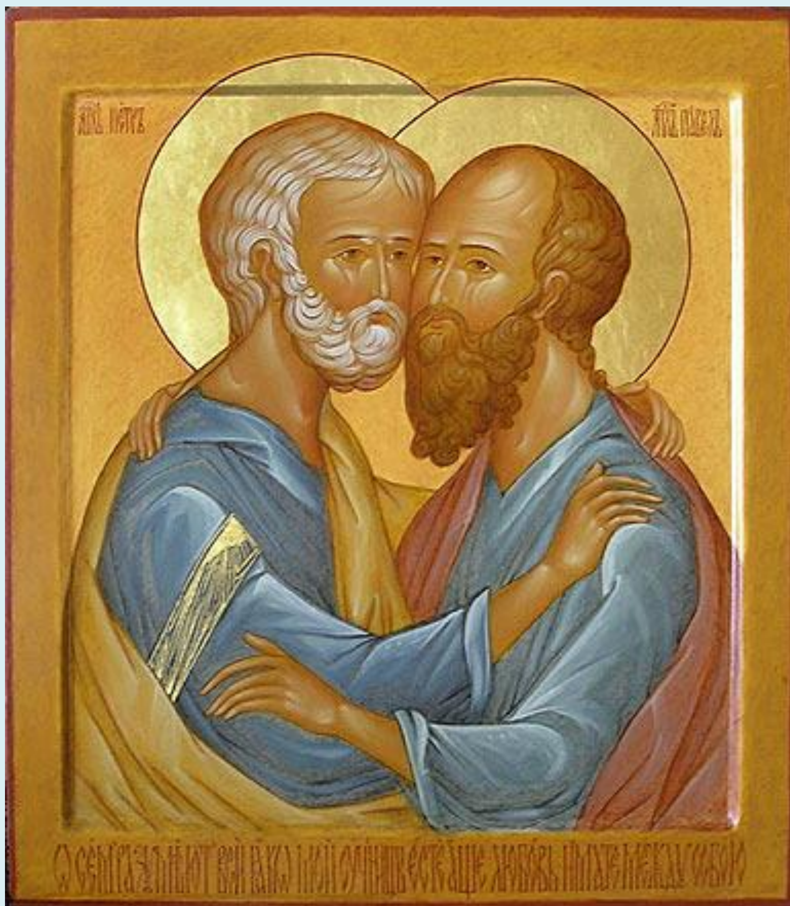
Sfântul Asterie al Amasiei - Cuvânt de laudă la Sfinţii verhovnici apostoli Petru şi Pavel

(s.v. 29 iunie / s.n. 12 iulie)

Sfinţii apostoli Petru şi Pavel (s.v. 29 iunie / s.n. 12 iulie):

https://www.academia.edu/82333437/Sfin%C5%A3ii_apostoli_Petru_%C5%9Fi_Pavel_29_iunie_

https://archive.org/details/sfintii-apostoli-petru-si-pavel-29-iunie

https://www.slideshare.net/slideshow/sfintii-apostoli-petru-si-pavel-s-v-29-iunie-s-n-12-iulie/281104518

https://drive.google.com/file/d/1dWwQSdDhsy-GV50QYeRk3Tz2yVqkQ4U3/view?usp=sharing

***

Materiale despre Sfinţii apostoli Petru şi Pavel:

https://independent.academia.edu/emystea/Sf-ap-Petru-%C5%9Fi-Pavel-(29-iun)

https://archive.org/details/@steaemy?query=+Petru+%C5%9Fi+Pavel

https://www.slideshare.net/steaemy1/search_my_uploads?type=&new=&q=+Petru+%C5%9Fi+Pavel

&&&

Toate aceste cinstiri, sfinte şi obişnuite, ale mucenicilor, săvârşite după lege sunt prăznuiri şi stâlpi veşnici ai bărbaţilor care au luptat cu vitejie potrivit poruncii şi voinţei lui Dumnezeu.

În aceste sărbători înainte stătătorii Bisericilor când au intenţia să vorbească şi ţin în comparaţie puterile lor proprii cu măreţia subiectelor îşi cer iertare chiar de la început şi refuză a mai vorbi, spunând că micşorează măreţia faptelor prin nimicnicia cuvântului. Dacă cei care vor să engomieze pe unul din mucenici, refuză de a le aduce laudă, şi-şi mărturisesc neputinţa lor cu glas înalt, ce va fi cu mine astăzi, care am pus înainte spre laudă, pe dascălii mucenicilor, pe adevăraţii şi primii ucenici a lui Hristos, pe părinţii Bisericilor singurii propovăduitori vrednici de credinţă ai Evangheliei, pe cei care au vorbit cu Dumnezeu şi au primit cu urechile lor glas de la Dumnezeu? Dar nu! Pentru că subiectul este foarte înalt, iar încercarea grea de realizat, nu vom iubi lenevia şi tăcerea nefolositoare, ca cei fricoşi şi fără experienţă în călătoriile pe mare, care îşi iau gândul de la călătorie numai la vederea mării şi nici nu îndrăznesc la început să pună piciorul în corabie şi nici să facă o călătorie mică pe lângă ţărmuri de dragul experienţei. Încredinţând încercarea noastră acestor bărbaţi de trei fericiţi, pentru care ne-am adunat astăzi vom încerca să înfăţişăm viaţa lor spre bucuria altora. Suntem încredintaţi că nu ni se va cere din partea noastră atât cât merită aceşti mari şi minunaţi bărbaţi, ci atât cât se va găsi la noi săracii.

Aş dori ca să mi se dea şi mie astăzi o mică parte din harul acela, de care fiecare din aceşti doi sfinţi s-au împărtăşit.

Unul a învăţat în Ierusalim pe cei necredincioşi, iar ajungând în Areopagul din Atena, a întors pe păgâni de la rătăcirea atee, arătându-le pe Hristos şi vestindu-le taina credinţei celei adevărate. Astfel am arătat care este subiectul cuvântării noastre de azi spre a nu fi prea departe de marea măreţie.

Dar pentru că darurile mari ale Duhului sunt ale celor mari, iar eu sunt nevrednic de a fi îmbogăţit cu astfel de haruri, voi adăuga sărăciei mele râvna voastră, după cum Elisei a amestecat fructele otrăvitoare cu făină (IV Împăraţi IV, 38-41). Nici unul din cei care mă ascultaţi să nu socotească că prin preferinţa mea de a lăuda pe nişte bărbaţi atât de vrednici aş aplica în această cuvântare legile retoricii elene. Noi nu urmărim să linguşim pe cineva cu ajutorul artei oratorice, ci ne străduim să vă prezentăm în chip real virtutea unor suflete iubitoare de Dumnezeu. Pentru aceea va fi trecut sub tăcere neamul acestor bărbaţi, iar renumele părinţilor nu va tulbura cuvântarea. Căci «trupul şi sângele nu vor moşteni Împărăţia Cerurilor” (I Corinteni XV, 50).

Nu vom cinsti pe cetăţenii cerului pe temeiul faptelor pământeşti şi lumeşti, ci cu totul dimpotrivă, va fi pomenită cu laude viaţa obscură a părinţilor, ocupaţia de meşteşugari, aşa numita insultă a sărăciei. Căci slava creştinilor, potrivit Evangheliei noastre, este smerenia. În ce mă priveşte blamez cu tărie tot ceea ce are afinitate cu engomiile profane, pentru motivul că cei care voiesc să laude pe cei preferaţi de ei, pentru că n-au nimic deosebit de spus, aleargă zadarnic la morminte, tulbură degeaba pe cei ce odihnesc acolo şi împodobesc pe cei vii cu cei morţi. Prin faptul că invocă pe cei plecaţi din viaţă, mărturisesc că nu este nimic bun în cei lăudaţi de ei. Mai mult, dacă ar fi unanim recunoscut, ca cei care se trag din părinţi străluciţi sunt şi ei buni şi că virtutea se moşteneşte ca şi natura ar fi probabil potrivit să se facă ceva pomenire de părinţi. Dar pentru că deosebirea ocupaţiilor dezminte mai mult transmiterea însuşirilor părinţilor la copii - căci copilul unui filosof ajunge un prost, iar fiul unui libertin un filosof - este zadarnică truda de a face menţiune de strămoşi, dacă este vorba să se arate de are cineva vreo faptă de virtute.

Că lucrurile aşa stau nu-i nevoie să cercetăm în altă parte, ci în Sfânta noastră Scriptură, plină de felurite foloase.

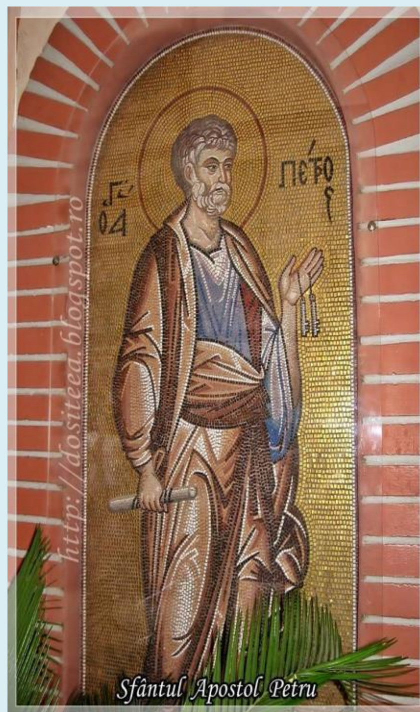
- ⇒ *Cunoaştem negreşit pe preotul pe bătrânul acela, pe educatorul şi dascălul marelui Samuil (I Împăraţi II, 12); dar deşi era un om foarte bun, totuşi n-a fost de nici un folos fiilor lui, care au fost educaţi de însuşi tatăl lor şi învăţaţi în fiecare zi legile preoţiei.*
- ⇒ *Din părinţi necredincoşi a fost Timotei, apostolul (Faptele Apostolilor), câinele vrednic al lui Pavel; cu toate acestea n-a urmat, ca unei firi, purtării părinţilor lor dimpotrivă, urând în chip raţional păgânătatea părinţilor lui, a îndrăznit cu curaj spre legea sfântă a credinţei şi s-a arătat un fruct dulce dintr-o rădăcină amară.*

⇒ *Tovărăşie de asini şi rod al oilor. Astfel Avesalom (II Împăraţi XV, 1- XVIII, 33) a fost un tânăr rău dintr-un tată, blând şi excela prin răutate tot atât de mult pe cât tatăl său prin blândeţe. Sau mai degrabă, dacă trebuie să vorbim mai pe drept, cu mult întrecea în răutate virtutea tatălui său.*

În general, dacă ar vrea cineva să afle caractere de copii contrare părinţilor, va găsi nenumăraţi copii destoinici din părinţi răi, şi invers copii răi din oameni foarte buni. Şi pe foarte multă dreptate. ***Dacă firea şi nu caracterul ar da naştere la viciu sau virtute, nu s-ar vorbi şi de una şi de alta, ci ar predomina numai una.***

Să se numească deci Petru fiu al lui Iona (Ioan I, 42). Nu mă interesează, cine este acesta. Eu din faptele fiului laud pe tată. Începând de jos, trimit spre cele de sus slavă, după cum noaptea, lumânările aşezate pe podea luminează bagdadiile.

Isaia profeţeşte că Tatăl a pus pe Fiu piatră din capul unghiului (Isaia XXVIII, 16) , arătând prin aceste cuvinte că Fiul este scaunul şi temelia intregei consistenţi a lumii. Iar Fiul la rândul său numeşte, după cum spune în Evanghelii, pe Petru temelie a Bisericii: ***«Tu eşti Petru şi pe această piatră voi zidi Biserica mea» (Matei XVI, 18).*** Şi într-adevăr Petru a fost cel dintâi care, ca o piatră mare şi solidă, a fost aruncat în profunzimea acestei lumi sau în valea plângerii, după expresia lui David (Psalmi LXXXIII, 6) pentru ca susţinând pe toţi creştini zidiţi pe temelia mărturisirii sale, să-i ridice la înălţimea, care este locuinţa nădejdei noastre.

Sfântul Apostol Petru

«Nmeni nu poate să pună altă temelie decât cea pusă, care este Iisus Hristos” (I Corinteni III, 11). Mântuitorul nostru a împodobit pe primul lui ucenic cu asemenea nume, numindu-1 piatră a credinţei. Aşadar din pricina lui Petru, iniţiatorul autentic şi credincios al credinţei se păstrează nezdruncinată şi neclătită temelia Bisericii. Din pricina clădirii făcută de acest drept am prins rădăcini noi creştinii, care ne întindem de la răsărit şi până la apus. Îndată după începerea propovăduirii Evangheliei s-au pornit împotriva ei multe încercări şi nenumăraţi tirani; dar înainte de aceştia s-a pornit diavolul, care a voit s-o doboare la pământ şi să ne distrugă pe noi, împreună cu temeliile ei; au venit râurile, după cum spune Mântuitorul (Matei VII, 27), ca torentele s-au năpustit vânturile puternice ale duhurilor diabolice; ploile grozave ale persecutorilor au căzut peste creştini, dar nu s-a văzut nimic mai puternic decât fortăreaţa lui Dumnezeu, pentru motivul că a fost zidită clădirea credinţei prin mâinile sfinte ale celui dintâi apostol.

Cu acest prilej ar trebui să spun un cuvânt de binecuvântare celui care 1-a numit pe acest propovăduitor al Evangheliei piatră. ***Dar să vedem dacă se poate, cum zideşte Petru! Nu zideşte cu pietre, nici cu cărămizi şi nici cu alte materiale pământeşti, ci cu cuvinte şi cu fapte, prin care lucra de la Sfântul Duh.***

După ce Dumnezeul şi Mântuitorul nostru s-a înălţat la ceruri în faţa apostolilor săi, având ca vehicul norii, acest bărbat a luat asupra sa învăţătura Evangheliei. Şi-a deschis gura înainte a tuturora acelora care aveau părtăşenie la episcopat, a vorbit cu îndrăzneală în faţa mulţimilor înfuriate împotriva credinţei şi s-a arătat un orator înţelept în mijlocul neamurilor şi a lui Israil, a neamurilor care-şi ascuţeau dinţii dacă cineva pomenea numele lui Iisus. Astfel profeţia spusă despre Domnul se potriveşte de minune şi lui Petru: “Câini mulţi m-au înconjurat, tauri graşi m-au împresurat” (Psalmi XXI, 12). Petru însă fierbând de Duhul şi păzind neuitată porunca spusă lui: “Paşte oile mele” (Ioan XXI, 15,16, 17) a stat în mijlocul unei mulţimi alcătuită din nenumărate neamuri şi striga: “Bărbaţi iudei şi toţi care locuiţi în Ierusalim”. (Faptele Apostolilor II, 14)

Dar ca să nu lungim cuvântarea noastră reproducând toată predica lui Petru, le aduce aminte de cuvintele lui Ioil, profeţite prin inspiraţia Duhului. De la Ioil trece la David şi pe mărturia psalmului al cincisprezecelea, face dovada învierii Domnului. Şi după ce şi-a terminat cuvântarea, prin înţelepciunea cuvintelor sale şi pe temeiul mărturiilor din lege, a adus la credinţă pe ascultători, nu zece, nici o sută, nici de trei ori sau de cinci ori pe atâţia, ci trei mii de bărbaţi, o pliromă a Bisericii, suficient popor ca să impresioneze pe cei ostili, din care a rupt mulţi. Ce farmec cald şi înflăcărat de convingere, care pătrunde iute în suflete! Ce dumnezeiască înţelepciune, care pune în umbră orice înţelepciune omenească!

Ce spuneţi voi care încununaţi pe Demostene mai presus de toţi oratorii, iar dintre filosofi lăudaţi pe Socrate? Căci Demostene, mare şi renumit în arta oratorică, n-a putut prin arta sa să-şi impună convingerile sale, încât a fost exilat din cetate de ascultători; iar Socrate, cu toate multele lui cuvântări către atenieni şi cu toate discuţiile lui înţelepte, la sfârşit, a aflat cucută, ucis fiind de ceata ucenicilor săi. Atât era de neputincios în puterea de convingere!

Dar Petru, pescarul, meşteşugarul, neînvăţatul sau orice alt epitet dispreţuitor i-ar da cineva, printr-o singură cuvântare, a vânat trei mii de bărbaţi şi negreşit a întrecut şi pe Demostene şi pe Socrate. Şi a avut acest succes cu toate că mulţimea se revolta şi se răzvrătea şi nu-i îngăduia la început să-şi deschidă gura.

După ce ceata creştinilor a crescut şi a progresat îndeajuns, pe lângă învăţăturile şi sfaturile date prin cuvântări, Petru a oferit experienţa minunată a unei puteri practice. A vindecat desăvârşit pe ologul de la uşa templului, olog din pântecele maicii sale, suferind prin o greşală a naturii. Tot poporul s-a strâns împrejurul templului, fiind adus de faima minunii priveau la Petru. S-a astupat gura duşmanilor lui Hristos, iar crucea era un trofeu de victorie şi nu insultă!

Iarăşi cel neînvăţat, meşteşugarul, ia a doua oară cuvântul, spunându-le: “Bărbaţi, dacă vi se pare vrednic de mirare şi minunea aceasta este consecinţei unei lucrări dumnezeieşti, închinaţi-vă Celui care a vindecat pe olog, lui Iisus pe care voi 1-aţi pălmuit, iar mai pe urmă, fierbând de mânie 1-ati înălţat pe lemn. Acesta este şi trăieşte şi după cum v-a spus adeseori, înviind din morţi, împărăţeşte peste toţi. Astfel acum, pocăindu-vă de păcatele voastre, “veniţi la El şi luminaţi-vă “, după cum spune tatăl vostru, David. Căci dacă sunteţi fii profeţilor şi ucenicii lui Moise, nu faceţi de ruşine harul strămoşilor voştri, dând atenţie celor ce vă grăiesc minciuni, ci, privind cu înţelepciune la cele predicate mai înainte de ei, primiţi în suflete pe Mântuitorul neamului vostru. Căci acesta este despre care şi Moise a făgăduit că are să vi se ridice profet”.

Aceste cuvinte şi altele asemenea spunând poporului, a plecat atrăgând la credinţă încă alţi pe atâţia la cele trei mii. Astfel vorbea Petru cu îndrăzneală şi cu râvnă în public pentru răspândirea cuvântului evanghelic, zelos, netemător, înţelept, cu îndrăzneală şi încredere în convingerile lui, dar de temut potrivnicilor.

Dar nu numai această formă, râvna prea bunului dascăl al credinţei, anume de a strânge popor numeros lui Dumnezeu, ci cu mult mai mult îl interesa pe el ca ucenicii săi să trăiască, exact după legile date.

A văzut pe Anania acela, furul propriilor sale reduri, noul jefuitor de cele sfinte că are de gând să introducă printre creştini răul obicei al păcatului; pentru asta îndată 1-a tăiat pe el din Biserică (Faptele Apostolilor V, 1-10). Asta nu înseamnă că era crud şi ucigaş, ci a vindecat astfel păcatul, cu gândul de a fi de folos. Poporul era de curând venit la credinţa în Hristos şi abia fixat şi primise legile evanghelice după ce trăise atâta vreme în indiferentismul religios elin şi iudaic. De aceea a socotit cu cale să facă uz faţă de ucenici nu numai de sfaturi, ci şi de oarecare frică cu bune rezultate practice. (Oamenii sunt obişnuiţi să-şi păstreze mai departe obişnuinţele căpătate în vechile lor îndeletniciri). Petru a ţinut de rău păcatul şi a adăugat îndată ca pedeapsă moartea. N-a întrebuinţat sabia, nici nu 1-a dat călăilor, ci atunci, într-un chip cu totul nou, a arătat puterea lui Hristos prin felul în care a fost ucis. Numai 1-a acuzat, iar cel acuzat şi-a şi dat duhul. Nu e nevoie să mai cercetăm cât este de mare acest fapt şi câtă credinţă a introdus în Biserică.

Printr-un singur fapt s-au săvârşit două lucruri: întâi să se creadă că Mântuitorul este Dumnezeu şi al doilea că El este acela care pedepseşte pe cei ce calcă legile lui, având în urma lui pe îngerii ce lucrează îndată la voinţa apostolului.A vrut să facă bine ologul şi harul n-a întârziat. A vrut să pedepsească pe jefuitorul celor sfinte şi a urmat îndată pedeapsa.

Acestea sunt îndestulătoare ca să uimească sufletele şi să convingă cu tărie că cele spuse de Petru nu era o înşelăciune, ci că în adevăr Dumnezeu era cu el şi că taina pe care o vestea era sfântă şi adevărată. Este necesar să se observe şi aceasta că semnul de pedeapsă şi de ucidere s-a îndeplinit de apostol atunci când a fost nevoie, spre a fi dată celor cu rea voinţă o dovadă de puterea sa pedepsitoare, pe când binefacerile şi tămăduirile le săvârşea continuu şi în fiecare zi.

Şi era în Petru atât har şi atâta uşurinţă de a vindeca, încât nimeni dintre bolnavii care se apropiau de el nu pleca înşelat în speranţele sale, ci pleca întreg şi sănătos la casa sa. Tot locul în Ierusalim se arăta Petru, vorbea de Hristos. Poporul ducea după sine şiruri de bolnavi şi în fiecare zi era un spectacol minunat format dintr-un popor amestecat: unii veneau ca să fie sloboziţi de boalele ce-i chinuiau, iar alţii ca să vadă pe cei vindecaţi. Astfel a fost scris despre apostol şi acel lucru minunat, ce nu s-a spus de nici un altul, că rudele şi prietenii celor bolnavi, aduceau pe bolnavi în stradă, ***«pentru ca venind Petru să-i umbrească cel puţin umbra lui" (Faptele Apsotolilor V, 15).*** Lucrul acesta este mai mare şi decât minunile Stăpânului şi robul a fost mai faimos decât Domnul. În această privinţă s-a împlinit negreşit profeţia făcută, de Mântuitorul ucenicilor: ***«Amin, amin zic vouă: Cel care crede în mine, lucrurile pe care le fac eu şi acela le va face şi mai mari decât acestea va face" (Ioan XIV, 12).***

Să nu se creadă că prin aceste cuvinte compar pe rob cu stăpân! Ferească Dumnezeu! Un asemenea gând este gândul unui zăpăcit. Dimpotrivă vreau să afirm că Dumnezeu îşi arată puterea lui prin slujitorii săi, că nici unul din ucenici n-a fost îmbogăţit, ca Petru, cu darurile sale, că 1-a pus pe el în fruntea tuturora, înălţându-l prin darurile cele de sus şi că după cum a fost cel dintâi ucenic, tot astfel a fost prin puterea Duhului mai mare decât fraţii lui pe temeiul faptelor săvârşite.

A fost primul chemat şi îndată a ascultat; a fost găsit la ţărmurile mării, într-un loc plin de zgomotele lumii, iar cel care este năucit necontenit de valurile zăpăcelii omeneşti îşi face neîntrerupt rugăciunea sa cu voce mare la ţărmurile mării. Primul dintre creştini care a dispreţuit averile lumeşti şi călcându-le pe toate în picioare, s-a îndreptat spre cele spirituale şi mai presus de lume.

Probabil cineva din cei cel numesc pe acest prea fericit apostol sărac şi obscur îmi va obiecta:
- Ce a părăsit? De ce avere a fost lipsit?
- O, omule! Tot ce are fiecare e lucru mare! Şi averea pe care o are cel sărac tot bogăţie este! Pentru Dumnezeu este tot atât de mare şi cel care se lipseşte de trăsuri ca şi cel ce se lipseşte de măgar. Ceea ce este pentru bogat trăsura cu patru cai, aceea este pentru sărac asinul neînsemnat. La fel de înţelept este şi cel care părăseşte masa de argint, cizelată cu felurite scene, ca şi cel ce-şi părăseşte ieftina sa masă de lemn.

Pentru Dumnezeu este la fel şi cel ce stăpâneşte un oraş plin de lume, ca şi cel ce are o mică grădină; cel care are o haină cusută în fir de aur, ca şi cel ce are un strai învechit. ***Dumnezeu nu judecă despărţirea de averi şi milostenia după cantitatea şi calitatea celor date, ci după voinţa şi dragostea celui care dă.*** Pentru aceea Evanghelia numeşte milostivă pe văduva care şi-a dat bănuţul ei, pentru că nu şi-a păstrat nimic din ce avea (Luca XXI, 2-4). Cel care întinde un pahar cu apă rece primeşte ca răsplată Împărăţia pentru graba cu care 1-a oferit (Matei X, 42) căci cu ceea ce a avut a potolit setea celui însetat, chiar dacă din pricina sărăciei nu avea vin parfumat cu mirosul florilor. Aceasta o spun cu îngăduinţă, căci nu înseamnă să fie cineva negreşit sărac dacă este pescar.

Nu ştii oare că cel care caută mărgăritare este un pescar? Iar mărgăritarele sunt floarea bogăţiei mândre şi semeţe, cu care se împodobesc împăraţii, cu care se mândresc femeile iubitoare de bogăţii şi de podoabe ? Pescarul vopseşte purpura cea vestită şi este destinată special demnităţii împărăteşti. Pescarii vopsesc stofele de lână ţesute cu aur, ei sunt cei care vânează sideful bălai. Nu trebuie deci să se

aibă în vedere uneltele meseriei lor, ca unele ce sunt ieftine şi uşor de dispreţuit, adică plasa şi cârligele, ci bogăţia se cunoaşte după meseria îndeplinită.

Dacă s-ar judeca aşa lucrurile, apoi nici o meserie n-ar fi mai săracă decât agricultura, dacă bogăţia ei s-ar judeca după sapă şi târnăcop. După această concepţie sunt cu totul săraci şi căutătorii de aur, regele bogăţiei, căci lor nu le trebuie decât o secure şi un băţ de lemn cu care despărţesc aurul de pământ.

Să tacă deci păgânii şi evreii care insultă pe Petru din pricina sărăciei meseriei sale, şi încearcă să micşoreze valoarea acestui mare bărbat din pricină că a fost pescar! Să înceteze de a se mai lăuda cu astfel de argumente şi să-mi răspundă la întrebarea: Care pescar sau care dintre oameni a mers pe mare? Cine a pus, ca Petru, piciorul pe faţa unui lac, cu toate că valurile erau agitate de vânt? Dumnezeul nostru cel bun a săvârşit multe minuni prin robii lui atât în vechime, în istoria poporului lui Israel, cât şi în vremile din urmă, când iconomia iubitoare de oameni a Mântuitorului nostru s-a arătat în lume. Dar despre nimeni dintre sfinţii de la începutul lumii şi până acum, nu se ştie că a săvârşit o astfel de faptă prin propria sa credinţă şi prin harul cel de sus.

Minunat este şi Moise care a trecut marea fără corăbii; totuşi a călcat pe pământ, aşa cum calcă toţi oamenii, căci apele s-au retras din faţa lui Moise. Mare este şi Iisus al lui Navi, urmaşul lui Moise, că a trecut Iordanul cu apele revărsate peste maluri; totuşi, ca şi la Marea Roşie, şi el a despărţit apele, tăindu-i cursul, a făcut ca poporul să treacă Iordanul ca pe uscat.

Dar niciodată nici un om n-a mers cu picioarele pe apă. Legea naturii nu acceptă ca materia lichidă să reziste la ceea ce este tare şi o apasă. Dar mi se pare că Domnul şi Stăpânul tuturora, admirând dorinţa arzătoare a lui Petru prin care i-a strigat: "Porunceşte-mi ca să vin la tine pe apă" (Matei XIV, 28), i-a dat ca răsplată a marii lui dragoste şi credinţe, acel har nou şi minunat, pe care singur Petru dintre oamenii de la Adam şi până la sfârşit, 1-a primit.

Arătarea unei asemenea minuni, adevărate şi deosebirea lui Dumnezeu, depăşeşte smerenia firii cum spune şi David, cel mai bun dintre profeţi. David, lăudând pe Dumnezeu în unii din psalmii săi şi tălmăcind puterea lui nespusă şi neînţeleasă, a spus aceste cuvinte pe care le cunoaşteţi, cântându-le de obicei: "În mare este calea lui şi cărările lui în ape multe şi urmele tale nu se vor cunoaşte". (Psalmi LXXVI, 18)

Dumnezeu deci a împărtăşit robului său ceea ce formează caracterul său propriu, socotindu-1 vrednic de o astifel de cinste.

Mare a fost Ioan Zilotul, cel care se odihnea pe pieptul lui Iisus (Ioan XIII, 23) mare şi Iacov, ca unul ce a fost numit fiul tunetului (Marcu III, 17) strălucit în cinste şi Filip, ca unul ce a fost răpit de Duhul, când a iniţiat pe etiopian în cunoaşterea Mântuitorului (Faptele Apostolilor VIII, 39). Cu toate acestea toţi au rămas în urma lui Petru şi vin în al doilea rând, deoarece însăşi comparaţia darurilor arată pe cel mai valoros. Considerând şi cercetând toate faptele fiecărui ucenic, găsesc că, atât în ce priveşte cuvântările sale cât şi în faptele sale, stă în fruntea celorlalţi ucenici, depăşeşte şi lasă în urmă pe cei care aleargă acelaşi stadiu al vieţii.

Odată când Domnul a întrebat pe cei doisprezece încercându-i să vadă. ce părere au despre el, le-a poruncit precis să-i spună cine spun ei că este el; deoarece toţi ceilalţi voiau să tacă, întârziau, căutând răspunsul, gândindu-se oarecum, şi-a deschis îndată, gura cel care purta în suflet cărbunele aprins al credinţei, cu care au fost curăţite şi buzele lui Isaia şi a mărturisit acele fericite şi cu adevărat lămurite cuvinte: ***«Tu eşti Hristos, Fiul Dumnezeului celui viu» (Matei XVI, 16).*** Faţă de valoarea acestor cuvinte, care interpret vrednic de credinţă al celui mai mare dintre apostoli ar mai putea fi admirat? Uitaţi-vă mai întâi la aceste cuvinte! Sunt puţine şi nimic de prisos; printr-o expresie scurtă a pus în valoare multe şi nenumărate lucruri. Toată expresia aceasta este excelentă, îşi aparţine ei înşişi şi nu cade în idei slabe; dimpotrivă, în puţine cuvinte indică mulţime de idei, după asemănarea grăuntelui de muştar; grăuntele de muştar este foarte mic când îl iei în mână şi te uiţi la el; dar dacă-l pui pe limbă, te aprinde din cap până-n picioare.

«Tu eşti Hristos, Fiul lui Dumnezeu». Întreaga formulă, contribuind la cunoaşterea lui Dumnezeu şi a Mântuitorului nostru consideră şi are în vedere două idei: una cu privire la Dumnezeirea primară: Cuvântul cel dintru început totdeauna existent, care este la Tatăl şi este Dumnezeu, după cum ne-a iniţiat marele teolog Ioan, care, şezând pe pieptul Unului- Născut, a scos ca prin un burete de acolo cunoştinţa tainicei înţelepciuni; a doua cu privire la întrupare, pe care Dumnezeu, bun fiind, a primit-o coborându-se spre slăbiciunea noastră. Aşadar este vrednic de a fi cercetat acest răspuns care pe scurt şi în puţine cuvinte, a făcut cunoscută în termeni precişi înţelegerea tuturor punctelor de credinţă, începând de la cele de jos şi urcând mintea treptat spre cele înalte.

«Tu eşti Hristos». Aceste cuvinte arată iconomia întrupării, tălmăcesc arătarea lui Dumnezeu în trup. Termenul Hristos nu este numele lui mai înainte de veci, ci

indică harul celor unşi. Pentru acea şi Domnul nostru primind ca să fie om în întregime şi să ia toate cele în legătură cu trupul, a primit să fie numit Uns şi să fie uns ca împărat nu cu undelemnul din corn ca Samuil şi David şi ceilalţi oameni, ci prin lucrarea Duhului, potrivit căreia şi Omul Domnesc (căci aşa este numit cu plăcere Iisus de mulţi) a fost zămislit în chip minunat şi extraordinar în pântecele Fecioarei. Dar după ce Petru a mărturisit că Iisus s-a făcut om pentru noi, nu şi -a oprit aici cuvântul, ci urcând pe scara cea spirituală a lui Iacov spre cer şi ajungând la contemplarea Cuvântului lui Dumnezeu dintru început, i-a adăugat lui Hristos vrednicia specifică şi reală, numindu-1 Fiul al Dumnezeului celui viu. Precis acesta şi nu altul.

După ce Petru a mărturisit îndreptarul cel drept şi nestricat al credinţei şi după ce ne-a predat nouă tuturor învăţătura credinţei, lege netrecută, n-a plecat nerăsplătit şi nici neîncununat. A fost, este numit fericit de Cel fericit în realitate, este numit piatra credinţei, temelie şi fundament al Bisericii lui Dumnezeu. Prin făgăduinţă primeşte cheile Împărăţiei şi ajunge stăpânul acelor porţi, ca să deschidă cărora va vrea şi să le închidă cărora ar fi drept, dar negreşit celor răi, fără de sfinţenie şi celor care tăgăduiesc acea mărturisire, din pricina căreia el ca un bun şi credincios păzitor al bunătăţilor bisericeşti, a fost pus să supravegheze intrările Împărăţiei.

Cât întuneric şi câtă negură se răspândeşte înaintea ochilor oamenilor, din pricina căreia ereticii nu văd urmele părinţilor nici nu merg pe calea pe care au mers picioarele apostolilor! Căci iată Petru, ucenic autentic după alegere al lui Hristos, care a primit pretutindeni cel dintâi premiu şi în onoruri şi în fapte, bărbatul acela foarte renumit a cărui faimă a umplut toată lumea, când i s-a poruncit să spună ce părere are despre Dumnezeu şi Mântuitorul nostru, n-a început printr-o lungă şi abilă introducere, înconjurându-se cu o grămadă de silogisme şi dovezi, nici n-a răspuns la întrebare cum obişnuiesc să facă sofiştii iscusiţi şi tehnologii credinţei, ci în simplitatea inimii a expus pe scurt adevărul. N-a despărţit pe cel nenăscut de cel născut, nu s-a încurcat în chiţibuşării de limbaj cu privire la ὅμοιος şi ἀνόμοιος nici nu s-a interesat mânat de curiozitate, de discuţiile cu privire la deosebirile dintre fiinţe , nici n-a măsurat Dumnezeirea prin silogisme, cum sunt jocurile lui Arie şi falsele argumente ale lui Eunomiu.

Să imităm, creştinilor (a căror caracter specific este credinţa, nu vorbăria), pe pescar, pe omul lipsit de falsă curiozitate, pe cel de loc din Betsaida, pe prima pescuire a lui Hristos. Să meditām spunând: “Tu eşti Hristos, Fiul Dumnezeului celui viu”. Ce e mai mult decât atâta să o lăsăm celor care se luptă cu cuvântul, a căror treabă e cearta, iar la sfârşit, pierderea.

Oare minunile apostolului se opresc până la cele spuse? Dar cu totul dimpotrivă, părem că nici n-am început dacă s-ar compara cele rămase cu cele spuse. Eu însă lăsând cunoştinţei voastre (căci cunoaşteţi pe Petru şi faptele lui, chiar dacă nici unul dintre voi nu şi-a pus în minte să laude pe bărbat) vreau să vă vorbesc puţin despre răposarea lui, cum s-a mutat de pe pământ la cer, ca să terminăm cuvântarea acolo unde-i începe şi viaţa.

Când Mântuitorul nostru avea să sfinţească prin moartea sa de bună voie pe om, lasă acestui bărbat ca un depozit ales Biserica universală şi ecumenică, întrebându-1 pe el de trei ori: «Mă iubeşti tu?» (Ioan XXI, 15-17). Şi pentru că la întrebări a dat cu multă râvnă o întreită mărturisire, a primit lumea în grija sa, ca pe o singură turmă şi un păstor, când a auzit:"Paşte oile mele!» (Ioan XXI, 15-17) Şi Domnul a dat pe ucenicul prea credincios, aproape în locul lui, prozeliţilor tată, păstor şi instructor.

Când Petru a auzit aceste cuvinte nu şi-a petrecut viaţa în lenevie, nici n-a iubit viaţa fără primejdii, ci mergând prin toată lumea, a descoperit celor orbi pe Hristos, conducându-i pe cei rătăciţi, sfătuindu-i, pe cei ce au gustat din credinţă, luptând împotriva vrăjmaşilor, povăţuindu-i pe ai săi, suferind în persecuţii, răbdând greutatea închisorilor, primejduidu-se în multe chipuri pentru Evanghelie.

După ce a trecut vreme a ajuns în capitala lumii, iar acolo a alergat la palatul imperial. Neron aprins de mânie, ca altădată Irod în Palestina când magii au vestit pe Hristos împărat, întrece toate celelalte chipuri de torturi, şi porunceşte ca prea fericitul să fie răstignit pe cruce.

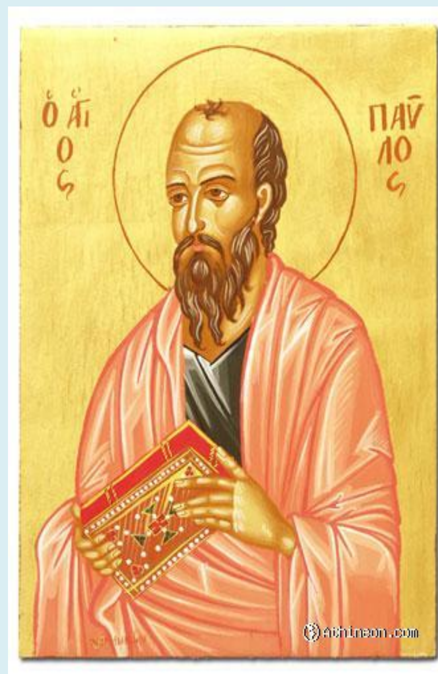
În chipul acesta Petru n-a imitat pe Hristos numai mergând pe mare, ci şi atârnat pe lemn. Totuşi fiind credincios şi înţelept, chiar în timp ce era chinuit şi ştiind care este deosebirea între Stăpân şi rob, a cerut de la duşman; o singură favoare, să nu fie pus pe lemn ca Domnul ci să fie pironit cu capul în partea de la pământ a crucii. A spus că nu este vrednic robul să aibă chiar în patimă parte de aceleaşi lucruri ca şi Stăpânul. Şi a dobândit ce a voit şi prin cruce a plecat la Cel răstignit şi înviat, el îmbrăcând cununa muceniciei, iar nouă lăsându-ne prilejul acestei sărbători.

Aceste cuvinte de mulţumire ţi le aducem şi după putere, o iubite şi sfinte cap, pentru isprăvile tale cele multe.

Este timpul acum să îndrept cuvântul spre alt luptător tovarăş al virtuţii tale, spre cel din Tars, care a plecat împreună cu tine la Hristos prin alt fel de pedeapsă, dar unit cu tine prin ţinta credinţei.

Dumnezeiescul Pavel, trâmbiţa cu mare glas a Evangheliei, mai înainte cumplit duşman al creştinilor, dar în urmă foarte puternic apărător al Bisericii; de tânăr a fost din nou născut apostolilor de către har, iar cu timpul a fost al doilea dintre ucenicii lui Hristos, la fel cu ei în ce priveşte virtutea şi ca să nu spun mai mult făcând să roşească bătrâneţea celor doisprezece; înflăcărat râvnitor al lui Moise, deşi altul, zid al legii, turn trainic şi neclătit al Vechiului Testament.

Până la convertire mare primejdie pentru cei care mărturiseau pe Hristos pretutindeni înfricoşa pe ai noştri şi-i fugărea; cu adevărat, după proorocia lui Iacov: «Veniamin, lup răpitor» (Facere XLIX, 27) sfâşiind pe cei mai buni ai lui Hristos şi împrăştiind turmele.

După ce a conlucrat la uciderea Sfântului Ştefan şi cu mâinile încă pătate de sânge, a alergat la Damasc, cu intenţia de a adăuga prigoană la prigoană şi ucidere la ucidere şi să smulgă din rădăcină creştinismul, chiar când îi dăduse cea dintâi floare. Dumnezeul nostru a ştiut bine ce a făcut, că duşmanul puternic ar putea ajunge şi prieten brav. Şi luminându-1 deodată cu lumina, îl înfricoşează şi-1 întoarce spre smerenie, îl opreşte din drum din pricina fricii şi înţelepţeşte prin orbire ochiii înflăcăraţi de ură şi plini de mânie.

Dumnezeu nu-1 pedepseşte fără să-i vorbească, ci a adăugat cuvânt faptei spunându-i ce este scris: «Saule, Saule, pentru ce mă persecuţi? Greu îţi este să loveşti cu piciorul în bolduri» (Faptele Apostolilor IX, 4-5). A rostit numai aceste cuvinte,

nu pentru că nu era nevoie să-i vorbească mai mult (căci la ce mai e nevoie de cuvinte acolo unde-s de ajuns faptele?), ci ca să-i dea prilej să întrebe şi să afle că Hristos cel socotit de el mort şi îngropat, trăieşte şi i se arată din cer.

Cel mai bun lucru este ca să avem înaintea noastră aceste cuvinte care ne tălmăcesc prinderea lupului iudaic. "Saul încă suflând ameninţare şi ucidere" (Faptele Apostolilor IX, 1). Cuvintele acestea îmi zugrăvesc pe un bărbat frământat de mânie în urma uciderii Sfântului Ştefan la care luase parte, gâfâind încă după aruncarea cu pietre, cu privirile injectate, de sânge şi sălbatice, ca un ucigaş grăbit, păstrând în el simboalele profeţiei patriarhului amintite mai sus. Iacov, când era pe patul de moarte, şi-a adunat copiii în jurul patului, şi a profeţit prin Duhul Sfânt. Astfel binecuvântând pe Iuda îi vorbea lui, dar în chip alegoric lăuda Hristos prin el. La fel a prorocit apoi şi celorlalţi copii şi în cele din urmă a venit la Veniamin, deoarece era fiul cel mai mic. Aşa zicând vorbea către fiul lui, dar în realitate indică pe Pavel, care se trage, după cum ştim din seminţia lui Veniamin. «Veniamin lup răpitor; dimineaţa mănâncă, dar seara va împărţi hrana» (Facere XLIX, 27). Să căutăm ce sens au aceste cuvinte!

Nimic altceva decât că la inceput a mâncat - adică a prigonit, a ucis, a vărsat sânge, a împrăştiat ca pe o turmă Biserica - iar în urmă a ajuns păstor, cioban bun, a dezbrăcat pe prigonitor şi a îmbrăcat pe apostol. Împarte tuturor ca hrană legea şi ne întemeiază, această sfântă masă.

Puterea Domnului este atât de mare că dezarmează mânia şi gândurile necredincioase ale celor răzvrătiţi, îi aduce la el cu dibăcie, îi potoleşte şi-i schimbă, din fiare muşcătoare în oi blânde. Dar ce mai spune Scriptura? " Venind la arhiereu, a cerut de la el scrisori către sinagogile din Damasc ca să aducă în Ierusalim pe creştini" (Faptele Apostolilor IX, 2).

Ce luptă şi câtă deosebire între scrisorile cerute atunci de Pavel şi acelea pe care le-a scris în urmă vestind pe Hristos! Unele legau pe creştini, celelalte puneau persecutorului pentru Hristos multe lanţuri, grele şi grozave de purtat. În cele dintâi era scris: Pavel evreul, apărătorul legii, duşmanul crucii, vrăjmaşul Evangheliei; în epistolele de mai târziu: «Pavel, rob al lui Hristos» (Romani I, 1). Observă bine: «al celui răstignit». Ce minune! Ceea ce era cu puţin mai înainte insultă pentru el, acum a ajuns laudă! Ceea ce era socotit o nimica, astăzi este pomenit cu slavă! Nici un împărat doritor de slavă şi lăudăros nu s-a lăudat atâta cu gloria stăpânirii cât s-a lăudat Pavel, cu crucea sau cu piroanele, scriind tuturora că este legat şi se lăuda el mai mai mult cu lanţurile de fier decât se laudă fetele cu aurul ce le împodobeşte.

“Pe neaşteptate l-a înconjurat pe el o lumină din cer” (Faptele Apostolilor IX, 3). Pentru ce Hristos nu I s-a arătat lui în chip de om, cum I s-a arătat lui Ştefan din cer, ci în chip de foc sau de lumină? Bine a fost că I s-a arătat lui Ştefan aşa cum s-a şi înălţat la cer, pentru că el cunoştea taina întrupării şi nu-l vătăma întru nimic faptul că Mântuitorul a luat firea noastră cea proastă; lui Pavel însă, care nu acceptă să-l numească pe Iisus Dumnezeu, pentru că s-a pogorât în trup, nu I se arată în chip de om, ca să nu întărească încă şi mai mult necredinciosului obiecţia, ci mai degrabă în chip de fulger sau de foc, ca să-1 atragă pe el prin apariţiile din lege şi Moise. Căci în lege când însuşi Dumnezeu s-a arătat lui Moise îi vorbea în foc; când a dat legea pe Muntele Sinai, luminându-l cu foc pe evreu, i-a înmânat plăcile legii. Îl luminează aşadar pe Pavel cu foc, pentru ca gândindu-se la asemănarea dintre cele petrecute atunci şi cele de acum, deşteptându-se oarecum din uitare, să cunoască, că arătările sunt ale uneia şi aceleaşi puteri. Dumnezeu trimite lumină din cer, pentru ca să nu se mai întoarcă Pavel cu mintea în Vitleem şi Galileia, ca să-l numească pe Hristos, fiul lui David şi om şi toate celelalte nume ale iconomiei întrupării, ci să-l înveţe lămurit că Dumnezeu fiind de sus, a venit către noi şi că de acolo se arăta şi acum.

După aceasta adaugă următoarele cuvinte: “Eu sunt Hristos”. Iisus este numele pogorârii sale. A spus aceste cuvinte ca să-l întărească în credinţa întrupării, de care se scandalizau iudeii.«Eu sunt acela pe care 1-aţi pălmuit, pe care 1-aţi biciuit, pe care l-aţi târât de ici colo, mai întâi la Caiafa, apoi la Pilat; pe care îl numeaţi mereu fiul dulgherului, pe care îl număraţi între morţi, râzând mult de cei ce propovăduiau învierea. Eu care-ţi vorbesc acum, nu mă arăt; sunt prezent, dar nu mă văd; luminez sufletul şi orbesc ochii. Crede deci că m-am arătat şi lui Ştefan, când voi nu credeaţi cuvintelor lui. “Greu îţi este deci să dai cu piciorul în bolduri” (Faptele Apostolilor IX, 5). Numeşte bolduri, cuiele crucii. După cum cel care se loveşte de un fier ascuţit, nu strică fierul (cum ar putea oare să se strice fierul?) ci se răneşte de el, tot astfel şi cel care se împotriveşte lui Dumnezeu îşi atrage de bună voie distrugerea. “ Înţelepţeşte-te pe viitor şi prin faptul că ai pierdut vederea din pricina minunatei lumini, înţelege mai cu seamă acum, că pentru aceasta am îmbrăcat trup, ca să nu orbească toţi care vorbesc cu Dumnezeirea lipsită de văl.”

Acestea s-au întâmplat. Şi Pavel condus de mână a plecat, privelişte vrednică de milă, dar mai bine vrednică de bucurie şi de veselie. Lupul a fost legat, răpitorul cuminţit, sălbaticul îmblânzit şi cel ce alerga iute călca liniştit. A plecat ucenic, tiranul ucenicilor, a fost dus să bea sângele altuia, cel cu mâinile pătate de sângele lui Ştefan. Trei zile le-a petrecut în orbire. Şi pe bună dreptate! Cel care a păcătuit faţă de Treime a fost osândit în chip drept la o pedeapsă de un număr egal de zile.

Aşa a fost dumnezeiescul iniţiat în credinţa creştină. Odată ce a gustat din adevăr şi prin proprie experienţă a cunoscut că Hristos trăieşte, există, împărăţeşte peste toate, că nici n-a fost stricat de moarte şi nici n-a fost furat de ucenici, a trecut iute de la lege la Evanghelie, a vestit tuturora pe Hristos Dumnezeu, pe care ieri şi mai înainte îl insulta cu hule şi a ajuns un apărător tot atât de mare, pe cât de mare duşman a fost.

Puternic şi în una şi în alta. Pe neaşteptate şi dintr-o dată intrând în sinagogile din Damasc, rostea cuvintele legii şi ale profeţilor, nu pentru a susţine legea, ci pentru a adeveri pe Hristos prin lege şi punând în comparaţie predica ucenicilor cu cele întâmplate în vechime. Prin lege a desfiinţat legea. După cum spune chiar despre el în epistola către Romani: “Căci eu prin lege, am murit legii” (Galateni II, 19), cu alte cuvinte condus de scrierile evreilor am cunoscut credinţa Evangheliei.

Mirare a cuprins întreg Damascul şi toţi în sinea lor îl divinizau: “Haideţi să vedeţi pe evreul din Tars, ucenicul aprins după legea părinţilor puternic apărător al lui Iisus; îl numeşte pe Iisus Dumnezeu şi dovedeşte din scrierile noastre că el este Mântuitorul făgăduit. Teamă ne este să nu convingă întreaga cetate şi nu cumva tot poporul să fie făcut să se despartă de lege. Căci este mare cunoscător al Scripturii, priceput la minte, meşter la cuvânt, dibaci în purtări şi are marele dar de a fi crezut pe cuvânt. Odată ce cunoaşte foarte bine legea noastră, se pare că nu rătăceşte din pricina neştiinţei, ci că a găsit adevărul prin experienţă proprie şi judecată».

În aşa de mare încurcătură a pus prima predică a bravului prozelit marele oraş, popor nenumărat de oameni. Şi atunci Damascul s-a tulburat mai mult decât s-au tulburat creştinii în Ierusalim când Pavel lovea cu pietre în Ştefan. După cum oamenilor mari şi vrednici le urmează victoria oriunde s-ar duce, tot aşa şi acest dumnezeiesc bărbat făcea mari pe aceia cărora le oferea ajutorul lui.

Astfel vestind în Fenicia, Evanghelia şi aruncând acolo primele seminţe ale apostoliei sale, după ce a fost însuşi luminat la cunoştinţă, a venit în Ierusalim, priveliştе străină şi bună celor de acolo. Cei care l-au trimis, neştiind ce s-a întâmplat între timp, când 1-au văzut întâi, îl priveau cu drag, cerându-i pradă, nădăjduind să vadă mulţime de creştini legaţi, cerându-i rodul atâtor de multe făgăduinţe. Dar în cursul discuţiei au găsit pe Saul Pavel, care şi-a schimbat odată cu numele şi gândirea, pe robul lui Hristos şi mai înflăcărat ucenic decât toţi apostolii. La început socoteau că vorbele lui Pavel sunt glumă şi jucărie; dar când au văzut că şi cugetul lui face aceaşi mărturisire ca şi gura, un singur lucru au pus la cale numai ca tânărul să piară, pentru că nu este cu putinţă ca religia evreilor să existe şi să prospere

atâta timp cât trăieşte şi vorbeşte Pavel. Iar acest lucru l-a arătat tot timpul de mai târziu.

Mulţi, chiar dacă erau creştini, nu se mulţumeau să trăiască curat după Evanghelie, ci erau şi cu unii şi cu alţii, şi întrebuinţau şi unele practici ale tăierii împrejur, pentru ca îndeplinind în parte cele plăcute iudellor să îndulcească mânia lor. Pavel însă neînduplecat în gândirea sa n-a avut nici o bunăvoinţă în învăţătura sa; dimpotrivă, a predicat cuvântul cel de sus cu voce curată şi a ajuns până la o înălţime atât de mare de libertate de gândire, încât odată când galatenii învăţau din pricina uşurătăţii şi nepăsării dascălilor lor, că trebuie să se întoarcă iarăşi la viaţa cea după lege, le-a scris lor o epistolă minunată, în care i-a învăţat să fie religioşi şi să trăiască în noutatea petrecerii după Hristos şi să nu mai dea atenţie literelor celor scrise pe plăci de piatră. Prin cele spuse a fost de acord cu însuşi verhovnicul a-postolilor şi ori unde se afla se adresa lui Petru şi-1 ţinea de rău că tulbura noua vieţuire prin întrebuinţarea dogmelor vechi ce au încetat. Şi nu s-a ruşinat nici de cărunteţea bătrânului, nici de întâietatea apostoliei, când a văzut că adevărul era în primejdie. Împotriva galatenilor s-a ridicat cu tărie; pe Petru însă, adeseori 1-a mustrat, atât cât era cu putinţă, amestecând îndrăzneala cu respectul. Ori unde se găsea, cuvânta şi convingea.

Dacă uneori se întâmpla să sufere ceva rău din pricina relelor moravuri sau aruncat în închisoare, sau biciuit, sau lovit cu pietre, totuşi nu-şi pierdea zelul din pricina greutăţilor întâmpinate. Dimpotrivă după ce părăsea pe duşmani puţină vreme, se apropia din nou de ei, le întorcea cuvintele lor, vădea felul lor greşit de argu-mentare, şi întorcea cu dibăcie spre argumentele sale, şi pleca convingându-i sau pe toţi, sau pe cei mai mulţi.

Deşi plin de răni de nevindecat şi aruncat la marginea oraşului, pe care 1-a iniţiat în tainele creştinismului, crezut mort din pricina loviturilor, totuşi a doua zi a venit în piaţă şi întinzându-şi mâna dreaptă, îi învăţa din nou pe cei care-1 duseseră aproape de moarte. Astfel nu-i păsa deloc de corp.

Privind la scopul chemării de sus, se lupta cu stăruinţă, străbătând ţară după ţară, oraş după oraş; se lupta pe uscat cu greutăţile şi era pregătit faţă de primejdiile de pe mare; vorbea cu înţelepciune, se apăra înaintea judecătorilor înfuriaţi; a adus pe evrei la cunoştinţa lui Hristos chiar prin scrierile cinstite de dânşii; pe elini i-a convins prin argumentele filosofiei laice şi prin legile nescrise ale naturii. Pe creştini îi întărea, pe prozeliţi îi zidea, hrănindu-i cu învăţături pe măsura credinţei lor aşa cum procedează grădinarii cu răsadurile plantelor, udându-le cu măsură şi cu grijă. Dar mai bine să aflăm ce făcea tăria cuvintelor lui.

Atena, oraş de primul rang al Ahaiei, căminul ştiinţelor, după cum 1-au numit mai demult cei ce l-au lăudat, vechiul arsenal al bărbaţilor înţelepţi şi ai oamenilor de ştiinţă. După ce Pavel a străbătut Iliricul şi a aruncat pretutindenea scânteile credinţei, pe care luându-le Duhul le înflăcăra şi le păstra nestinse, a venit potrivit nevoiei călătoriei sale, şi către înţelepţii atenieni.

Încercarea lui era vrednică de multă grijă: cum are să rostească făcătorul de corturi cuvintele despre Dumnezeu, celor care aveau pretenţia că împărăţesc, potrivit culturii lor, peste toţi oamenii? Pavel, mânat de măreţia firii lui şi de bogăţia darului de sus, nu s-a oprit la una din casele din Atena, nici n-a stat la un atelier spre a-şi ţine cuvântarea sa, după cum obişnuiau să facă primii lor filosofi, ci a alergat la Areopag, unde era un senat sever şi înfricoşător, care judeca procesele penale. A găsit acolo mulţime multă adunată şi a stat în mijlocul lor. A vorbit retorilor ce se aflau acolo de obicei şi pledau în fiecare zi. A luat ca temă cuvintele dintr-o inscripţie săpată pe un altar, şi pornind de aici le-a vestit în chip potrivit pe Dumnezeul necunoscut. După ce şi-a terminat cuvântarea, s-a văzut că n-a păcătuit deloc faţă de regulile artei oratorice, deşi era un necunoscător al acestei arte, încât convingând pe Dionisie, corifeul Areopagiţilor şi pe femeia sa i-a convertit şi i-a făcut robi ai lui Hristos.Dintr-un altar şi o mică inscripţie a distrus multe altare.

A coborât învingător acolo unde mai cu seamă avea putere demonul elinilor. Din Atena s-a dus spre oraşul vecin, Corintul, metropola Ahaiei. Aici a rostit în sinagogi învăţătura mântuitoare şi a plecat ducând un prozelit, dar nu unul din cei mulţi, nici pe unul la întâmplare ci pe însăşi căpetenia sinagogii cu toată casa lui.

După ce a biruit legea din vârful ei şi a mărit crucea, ca pe un înalt trofeu, a părăsit şi acel oraş supunându-1 lui Hristos. Trecând timpul şi progresând învăţătura credinţei, Pavel îşi petrecea timpul ca un general, care cucereşte în fiecare zi pentru împărat, oraşe, sate, pământuri, tăind puterea tiranului ce stăpânea mai înainte.

Din Corint s-a dus în ţinutul Pisidei, apoi a ajuns în Licaonia şi în oraşele Frigiei. De acolo a vizitat Asia, apoi Macedonia. Era un dascăl obştesc al lumii: celor pe care-i vedea le era de folos prin graiul său, iar pe cei de departe îi întorcea la credinţă prin epistolele sale. Este singurul om ai cărui genunchi n-au obosit veşnic călătorind, limba nu i s-a muiat, dezvoltând neîncetat şi în faţa duşmanilor şi a prietenilor taina Evangheliei. Aşa a fost Pavel în ce priveşte învăţătura dată de el.

Dar ce fel de om a fost în cealaltă înţelepciune a vieţii? Deşi stăruia necontenit în cuvânt, slujind Evangheliei, nu primea nici pâine în dar de la cineva. Ziua şi-o petrecea în lupta împotriva nenumăraţilor duşmani,iar noaptea cuţitul, pieile şi tot

lucrul meseriei lui, ca să-şi procure de aici întreţinerea, ca să nu se arate apostol împovărător cuiva, propovăduitor ce nu cere cheltuială, care cruţa până şi pâinea celor care-1 găzduiesc.

Acest cuvânt să-1 auzim, preoţilor, noi care nu ne mărginim numai la a participa la altar, ci ne îmbogăţim de pe urma lui şi ne desfăşurăm, care ne însuşim averea Bisericii, iar celor robi pentru Hristos le punem sarcini ca unor adevăraţi robi. Preoţia nu este despotism, ci mai degrabă robie faţă de cei din jurul tău. Preoţia nu este vrednicia unei aroganţe de funcţionar, ci slujirea unei administraţii evlavioase.

Oare nu avea putere dumnezeiescul Pavel să mănânce şi să bea din cele sfinte şi să ia o mică răsplată a nenumăratelor lui oboseli spre îngrijirea trupului său lovit în fiecare zi? Dar n-a făcut uz de putere, ca neluând nimic de pe pământ, să le depoziteze pe toate în ceruri. Pentru aceasta a şi fost învrednicit cu vrednicii supra omeneşti pe când era încă unit cu trupul.

Şi ca să vadă bunătăţile viitoare şi ca o arvună a cinstei de acolo, este urcat până la al treilea cer (II Corinteni XII, 2) vede vedenii ce depăşesc soarta celor de aici, aude cuvinte ce nu se pot grăi, după cum însuşi spune; dar cu toate acestea este modest; mânat cu sila chiar, evitând mereu de a se lăuda şi de a se îngâmfa cu propriile lui calităţi. Iar pentru ca să smerească gândirea celor care se laudă chiar cu daruri mici, dă la iveală forţat câte ceva din marele lui daruri, dar şi aceasta o face punând-o pe seama altei persoane spre a îndepărta de la el orice bănuială de îngâmfare.

Pretutindeni este lăudat Ilie Tesviteanul, pentru că a fost ridicat la înălţime în chipul unei trăsuri de foc şi a lăsat în lume prilej de multă admiraţie. Scriptura nu ne spune însă până unde a ajuns. Probabil că după ce a fost înălţat puţin de la pământ de puterea ce-1 ducea, a fost aşezat în locul pe care avea să-1 locuiască. Urcarea lui Pavel, însă a fost cu mult mai strălucită şi mai celebră, având în vedere înălţimea la care s-a ridicat. Odată ce sunt şapte ceruri, înseamnă că a ajuns aproape la jumătate.

Să nu mi se mai laude deci evreii care au mari idei despre Moise, deoarece el a ajuns numai până în vârful Muntelui Sinai şi a fost în întuneric şi nori. Pavel al meu însă în loc de munte s-a înălţat la cer; în loc de nori, a alergat dincolo de cer mai presus de nori. Şi pe bună dreptate. Căci trebuia ca omul după Hristos cu atât mai mult să învingă pe Moise cu cât Evanghelia depăşeşte legea.

Pavel n-a ascuns deloc harul care era în el, care se manifestă în arătările dumnezeieşti în cuvintele spuse lui de Dumnezeu; era dezlegat când era legat, era întărit când era întristat; Dumnezeu vorbea cu el în stare de veghe şi în stare de somn şi-i spunea ce trebuie să vorbească; acest har al lui nu şi 1-a ascuns, ci 1-a descoperit în chip înţelept tuturora, spunând: “Dacă voi căutaţi proba de vorbeşte Hristos în mine” (II Corinteni, XIII, 3). ***Ceilalţi fie profeţi, fie apostolii, aveau din când în când lucrarea harului de sus; Dumnezeirea era uneori cu ei, alteori nu era. Dar acest dumnezeiesc bărbat era ca un templu special al lui Dumnezeu în care se hotărâse să locuiască, aşa că avea în el pururea pe Hristos şi sfătuitor şi dascăl al cuvântărilor lui şi ajutător în faptele sale.***

Şi Ioan, fiul lui Zevedeu părea mare, că mai presus decât ceilalţi ucenici, prin îndrăzneala sa faţă de Domnul, se odihnea pe pieptul lui. Pentru aceasta mai cu seamă este fericit de toţi. Dar cum n-ar putea fi socotit Pavel pe bună dreptate mai presus de om, care se odihnea în fiecare zi, nu pe Iisus în trup, ci pe Cuvântul lipsit de trup, făcându-se vas folositor şi curat al Creatorului?

Deşi am multe şi felurite de spus despre câte a învăţat şi a făcut dumnezeiescul Pavel în toată lumea, pe uscat şi pe mare, în tribunale, în pieţe şi în public, în adunări, în curţile împăraţilor, totuşi de bună voie le trec sub tăcere din pricina mulţimii lor. Nu mi-am pus de gând acum ca să scriu o carte despre faptele mari ale lui Pavel, din care să nu lipsească nimic, ci am vrut să fac un cuvânt de laudă atât cât îmi stă în putinţă. Voi termina cuvântarea mea, după ce voi face pomenire de ultima lui faptă.

După ce a străbătut întreaga lume, şi punând cuvântul în sfeşnic, a aprins marele foc al cunoştinţei evanghelice, a ajuns până la Roma, în oraşul împărătesc, ca să poată vorbi cu mulţi oameni spre a iniţia în taina Evangheliei şi să convingă pe cei care stăpânesc lumea şi să dobândească ucenici. Acolo a găsit şi pe Petru, lucrător al aceleiaşi râvne. S-a unit cu el, ca o pereche sfântă şi dumnezeiască şi învăţa în sinagogi pe cei de sub lege iar în pieţe câştiga pe păgâni.

Şi era Pavel dascăl pentru tot felul de învăţături bune: arăta cunoştinţa cea curată şi nefalsificată despre Dumnezeu; hotăra legi precise cu privire la virtute; alunga departe de oameni dansurile şi beţia şi orice patimă neînfrânată, de care era stăpânit mai ales şi poporul întreg şi împăratul. Introducerea unei vieţi bune şi înţelepte 1-a atins grozav pe Neron. L-ar fi durut mai mult pe Neron dacă l-ar fi dezlipit cineva de plăcere decât dacă 1-ar fi dat jos de pe tronul împărătesc. Era mai mai mult decât altul un născocitor de plăceri şi de desfătări, iubitor de muzică din flaut, molatec şi afemeiat, fruntaşul celor desfrânaţi şi nu împărat al bărbaţilor.

Căci cum ar putea să stăpânească pe alţii, dacă nu ştie să se stăpânească pe sine? O singură grijă îl stăpânea ca să taie din oraş pe dascălul credinţei şi al înfrânării. Imitând gândul lui Irod, băga la închisoare pe apostoli, cum 1-a băgat şi Irod pe Ioan; dar ca să fie asemănarea completă, avea o altă Irodiada, gândul desfrânat şi iubitor de plăceri, care cerea capul lui Petru şi al lui Pavel pe amândoi i-a încununat cu mucenicia; pe unul pironindu-1 pe lemn, iar lui Pavel tăindu-i capul, lăsându-ne nouă şi lumii, pătimirea sfinţilor, prăznuire şi prilejul unei atât de mari sărbători.

Acestea ne-a adus, o prea fericiţilor, legea anuală ca să vă propovăduiască pretutindenea ca atleţi obşteşti ai lumii, îmbunătăţind sufletele oamenilor prin cinstirea voastră. Când este cinstită virtutea, pe mulţi îi deşteaptă spre a o râvni. În Iisus Hristos, Domnul nostru, căruia slava şi puterea în veci, Amin.

Extras din cartea: Sfântul Asterie al Amasiei - Omilii şi Predici (1946)

***

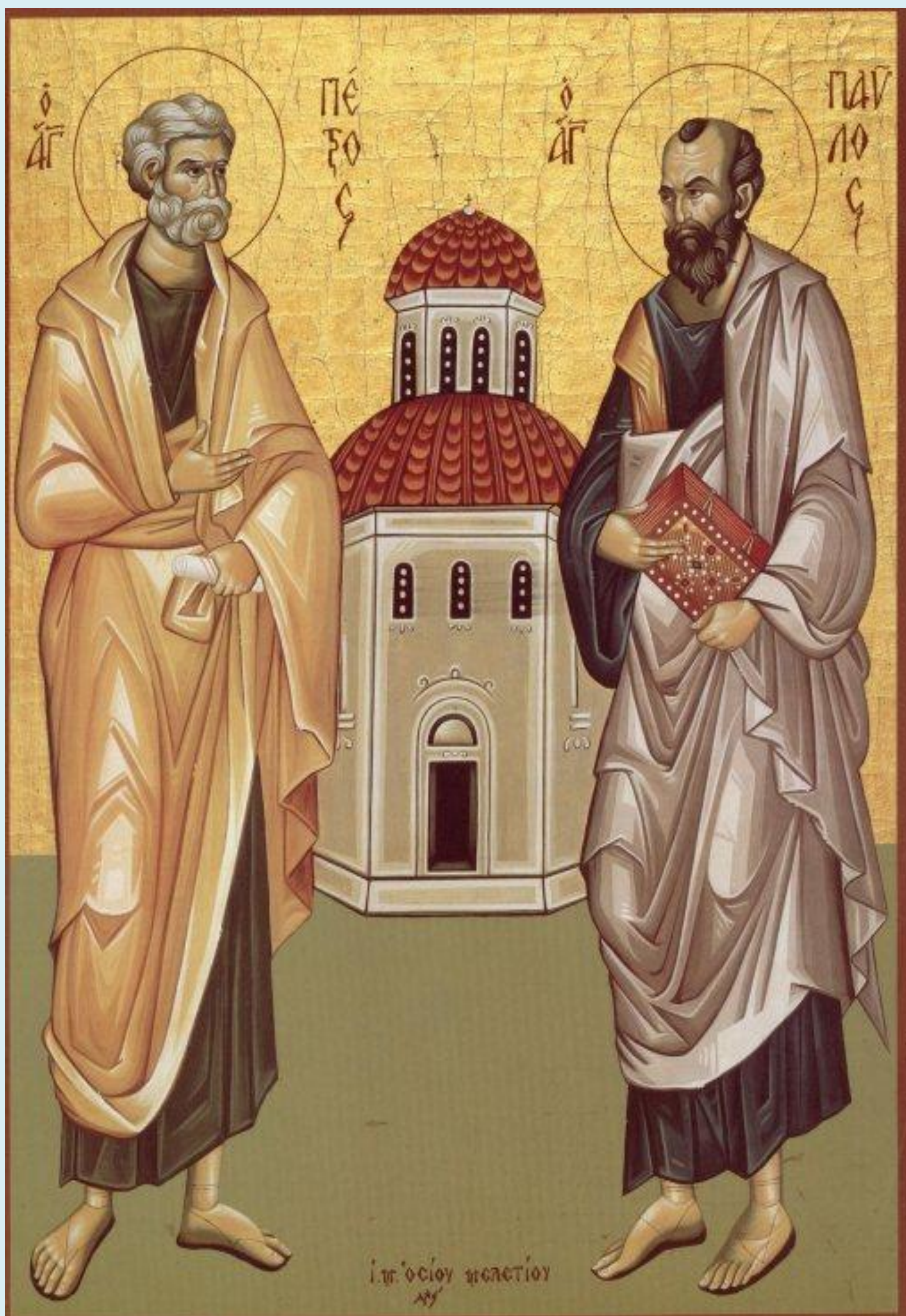
Sfântul Asterie al Amasiei - Omilii şi Predici (1946):

https://www.academia.edu/44196874/Sf%C3%A2ntul_Asterie_al_Amasiei_Omilii_%C5%9Fi_Predici_1946_

https://archive.org/details/sf.-asterie-al-amasiei-omilii-si-predici

https://www.slideshare.net/slideshow/sf-asterie-al-amasiei-omilii-si-predici/238675281

***

Cei ce sunteţi între apostoli, mai întâi pe scaun şezători şi lumii învăţători, stăpânului tuturor rugaţi-vă, pace lumii să dăruiască şi sufletelor noastre mare milă.